

mig at fremkomme med enkelte Bemærkninger om et Par Punkter. Naar jeg nu har forlangt Ordet, er det ikke for at omtale Enkeltheder, men kun for at sige et Par Ord om Sagen i Almindelighed. Jeg hører i Mar som i Fjor til dem, der alvorligt ønske, at det maa lykkes at faa en Skolelov gennemført af den Art, at vi kunne være den bekendt baade over for Befolkningen og over for Lærerne. Spørgsmaalet er ikke her om, hvorledes den enkelte helst ønsker Skoleloven — det Spørgsmaal blev debatteret i Fjor — men om, hvorvidt vi ville stemme for det foreliggende Forslag, eller foretrække at være med til at staa Sagen i Stykker. Jeg holder ubetinget paa det første. Det er ikke til at tage fejl af, at der ude i Befolkningen er en Del Uvilje mod en Forhøjelse af Lærersalningerne, og jeg vil derfor allerede nu tillade mig at gøre en lille Henstilling til mine Kolleger for det Tilfælde, at Loven virkelig bliver gennemført; hvad jeg haaber, nemlig at vi da, hvad enten vi have været varme Venner af Loven eller mindre varme Venner af den eller Modstandere af den, gøre, hvad vi kunne, for at dæmpe denne Uvilje ude i Befolkningen. Det er naturligvis en let Sag for dem, der ere Venner af Loven. Det er selvfølgelig vanskeligere for dem, der staa køligere over for den, og aller vanskeligst for dem, der ere virkelige Modstandere af den, især naar man hører til de drevne Politikere, der have lært saa meget af Malerkunsten, at de kunne male fort, hvad der er hvidt, og omvendt. Men gøre vi ikke et alvorligt Arbejde for at dæmpe denne Uvilje, bidrage vi til at ødelægge Forholdet mellem Skolen og Hjemmene; og det er aabenbart det værste, der kan ske. En skarp Kritik over for udkommende Love, der behandle rent materielle Spørgsmaal, er ikke paa langt nær saa ødelæggende som en Kritik i nærværende Tilfælde. Jeg nævner dette, fordi jeg ved, at Folk her i Rigsdagen, som have været mod en eller anden Lov, bagefter søge at gøre den saa elendig som mulig i Folks Øjne. Derved bevirke de, at Loven ikke kommer til at virke saa godt, som den vilde have været i Stand til at gøre, hvis man ikke havde rejst en saadan Kritik. Jeg tænker for Eksempel paa Alderdomsunderstøttelsesloven.

Der blev i Fjor under Behandlingen af det daværende Skolelovsforslag sagt, at der var en stor Del af Befolkningen, som saar et mindre Bederlag for sit Arbejde end Gennemsnittet af Lærerne. Det er sandt. Men hvorfor skal man alene sammenligne Lærernes Stilling med de daarligst stillede i Samfundet? Man kan med akkurat lige saa

stor Ret sammenligne deres Stilling med andre Embedsmænds, og da bliver man nødt til at indrømme, at det Bederlag, som mangfoldige af vore Lærere faa for deres Arbejde, er alt for tårbeligt. Efter min Mening er kun et lille Tal af Lærerne i Stand til at arbejde med samme Liv og Lyst, hvad enten de trykkes af Næringsforger eller ikke, og derfor de paa Grund af dette Tryk skulle arbejde med mindre Liv og Lyst, kommer det til at gaa ud over den Befolkning, som de tjene, og ikke mindst over den Del af Befolkningen, der ikke har Raad til at søge Oplysning andetsteds end i Folkestolen. Man har i det foreliggende Lovforslag fra Reformpartiets Side strakt sig vidt, endog saa overordentlig vidt. Jeg ser deri et Bevis paa, at man virkelig fra denne Side alvorlig ønsker, at Sagen skal gennemføres, og at vi maa faa en Lov ud af det foreliggende Lovforslag. Jeg vil dog ogsaa udtale det Ønske og Haab, at det virkelig maa lykkes at føre Forslaget igennem. Altsaa, skønt det foreliggende Forslag ikke svarer til mit Ideal af en Skolelov, vil jeg alligevel varmt anbefale Forslaget, fordi jeg hellere ønsker det — jeg vil endog saa forstærke dette Udtryk og sige, at jeg langt hellere ønsker dette Forslag ophøjet til Lov end at blive staaende ved det, vi nu have.

M. Nielsen: Jeg havde ikke tænkt mig at tage Ordet ved denne Lejlighed. Jeg tænkte mig, det var gaaet saadan; at Forslaget temmelig hurtigt, efter Udtalelser fra den ærede Ordfører for Forslagsstillerne og den ærede Minister, var gaaet sin videre Gang. Nu har Sagen udviklet sig noget anderledes; og jeg finder da Anledning til at tage Ordet for nogle korte Bemærkninger i Anledning af nogle Udtalelser fra min ærede Partifælle, det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (R. Clausen). Det ærede Medlem udtalte som et Bevis paa, at der ikke var nogen Grund til at forbedre Lærernes Naar synderlig, at Tilgangen til Seminarierne var lige saa stor nu, som den havde været tidligere, og for at der ikke skulde være nogen Tvivl derom, udtalte det ærede Medlem endog, at det var en Kendsgerning. Jeg skal imidlertid meddele det ærede Medlem, at det er slet ikke en Kendsgerning, det modsatte er derimod en Kendsgerning. Jeg har haft Lejlighed til at undersøge Sagen paa selve Stedet; i Seminariernes Protokoller osv., og jeg har der set, at dels har Tilgangen været betydelig mindre i de sidste 5 Aar, end den har været før, og dels er Tilgangen kommen fra en